

Anayasa Mahkemesi: ?dare Mahkemesinin Dava Açma Süresini Hesaplarken Usul Kuralların Kat? ?ekilde Yorumlaması, Mahkemeye Eri?im Hakkının ?hlal Eder

31 May 2019

Anayasa Mahkemesi ("**AYM**"), 25 Aralık 2018 karar tarihli ve 2014/14359 ba?vuru sayılı karar? ("**Karar**") ile, ba?vurucuların çevresel etki de?erlendirmesi ("**ÇED**") kararına itiraz için açtıkları davada,

- ?dare mahkemesinin, dava açma süresini hesaplarken kararın ö?renilmesine ve de?erlendirilmesine imkân tanımayan nitelikteki valilik ilân tarihini esas aldığını,
- Usul kuralların kat? bir ?ekilde yorumladığını,
- Bu durumun ba?vurucuların mahkemeye eri?im hakkının ihlal ettiğine

hükmetmiştir.

Ba?vuruya konu dava; ba?vurucuların, Artvin'in Yusufeli ilçesi Demirdöven köyü sınırları içinde bulunan vadide yapılacak planlanan Hidroelektrik Santrali Projesi hakkında idare tarafından verilen ÇED olumlu kararının geri alınması için idareye yaptıkları ba?vurunun reddinin iptali amacıyla idare mahkemesinde açtıkları iptal davasıdır.

Davaya konu ÇED olumlu karar, Artvin Valiliği ilan panosunda 21 Mayıs 2009 tarihinden itibaren on gün süreyle ilan edilmiştir. Ba?vurucular ise karardan 16 Ekim 2009 tarihinde haberdar olmuşlar ve bu tarihten sonra idareye ba?vurmuşlar, aldıkları ret cevabı üzerine idare mahkemesinde dava açmışlardır.

?dare mahkemesi dava açma süresinin başlangıcı olarak ÇED olumlu kararının Artvin Valiliği ilan panosunda ilan edildiği tarihi esas alarak, davaya dava açma süresinin başlaması nedeniyle reddetmiştir. Ba?vurucuların temyiz ve karar düzeltme talepleri de aynı gerekçeyle reddedilmiştir.

Bunun üzerine ba?vurucular AYM'ye mülkiyet ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiği iddiasıyla müracaat etmişlerdir. AYM ise ba?vuruyu adil yargılanma hakkının güvencelerinden biri olan mahkemeye eri?im hakkı kapsamında incelemiştir.

AYM, dava açma süresinin işlemeye başladığını anın tespitinin, mahkemeye eri?im hakkına yapılacak müdahalenin ölçülülüğü başlangıcında büyük önem taşıdığını belirtmiştir.

Bu kapsamda;

- Dava açma süresinde hak sahibinin henüz dava hakkının doğduğundan haberdar olmadığını,
- Dava açma süresinin, somut koşullar çerçevesinde haberdar olduğunun kabulünü haklı kılan nedenlerin bulunmadığı bir dönemde işlemeye başladığını,
- Bu durumun dava hakkının varlığını anlamsız kılabilmesi ve ölçülülük ilkesini zedeleyebileceği

vurgulanmıştır.

Kararda, çevresel etki de?erlendirmesine ilişkin mevzuatta, gerçekleştirilmesi planlanan projenin ÇED süreci hakkında projeden etkilenecek veya etkilenmesi muhtemel halkın ya?adığı yerlerde ilan edilmesinin öngörüldüğü

belirtilmiştir.

Ayrıca, Danıştay'ın köy sakinlerini ilgilendiren duyuruların valilik ya da kaymakamlıkta ilan edildiği tarihin köy halkının konudan haberdar olması tarihi için esas almadığı kararlara atıfta bulunulmuştur. Buna göre AYM, davaya konu ÇED olumlu kararının sadece valilik ilan panosuna asılması köyde yaşayan halkın konudan haberdar olması sağlaması ya da başvuru kararından bir şekilde haberdar olmaları hali kâfi olmada yeterli olmadığının sonucuna varmıştır.

Bu kapsamda, AYM, mahkemenin usul kurallarına katı bir şekilde yorumlayarak dava açma süresinin başvuru kararına dava hakkının doğduğundan haberdar olmadığının bir dönemde işletmesini mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahaleyi ölçüsüz kıldığını neticesine ulaşmıştır.

Sonuç olarak AYM, adil yargılanma kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine hükmetmiştir.

25 Aralık 2018 karar tarihli ve 2014/14359 başvuru sayılı kararın tam metnine bu [link](#)ten ulaşabilirsiniz.

Related Attorneys

- [DR. E. SEYFİ MOROĞLU, LL.M.](#)
- [NİLÜFER HOTAN](#)